

LBRIS

We know
books

PETRU E. OANCE

IARNA

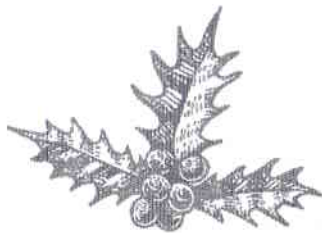
POESII

 Sens
Editura

Într-o scorbură de paltin, toacă o ciocănitore,
Zgugulit în prag la șură, tremură un șpânțaruș.
Nu mai ninge, se năsprește, trece ziua fără soare,
Se pogoară mereu seara, și se'tunecă acuș...

Scârțâie acum neaua, pare c'ai umbla pe șoatăr,
Cucuveica huhurează, și te bagă în fior..
Iese luna, e ger mare, urlă lupii colo'n „Foatăr”,
Turma doarme, câinii-s pază, noapte bună, somn ușor..

Timișoara, 10 Ianuarie 1942

Trăia pe vremuri un Român.....	9
Banii	11
Meditare (I)	15
Cătră cei bogați, pentru cei săraci	16
Răstignirea.....	17
Meditare la Nașterea Domnului	18
Cătră un bal mascat.....	19
Darvin.....	20
În țeara noastră	21
Somnul și speranța	23
La Moșu Crăciun în deputăție	25
Regina noastră	27
Plecarea și reîntoarcerea lui Carol.....	28
Cătră scheletul omenesc	31
Cătră scheletul omenesc din muzeul liceului Recița	34
Cătră satul meu	37
Nedumerire	38
La Cacoveni.....	39
Mulțămire	41
Te-am așteptat.....	42
Versuri ocazionale (I).....	43
Cătră Eminescu	44
Cântec	46
Eroilor Bănățeni ce'ș dorm somnul în Carpați	47
În țeara Românească	49

Carnevalul la Oravița (I)	50
Moșu Jăba	53
Nebunie (I)	54
De pe valea Almăjului.....	56
La Timișoara	57
La moartea măestrului ION VIDU.....	61
Carnevalul din Oravița (II)	62
La sfințirea Prefecturii celei noi din Oravița, Județul Căraș ..	70
La aducerea în țeară a osemintelor sfinte ale lui EFTIMIE MURGU	71
Icoane din Oravița.....	72
La ziua numelui a marelui Voievod Mihai	75
Cătră sfânta Cruce.....	77
La înmormântarea fruntașului Vasiovan Nică Boșcotă-Anțilă ..	83
Carnevalul din Oravița (III).....	84
Scrisoare din București cătră soția mea.....	90
La instalarea noului prefect de Căraș în capitala județului: Oravița, M. O. D. Dr. Pavel Liuba.....	92
Cătră Bucur ciobanul.....	93
Omagii conducătorilor Bănățeni.....	95
La mormântul lui Eminescu	96
O sută cincizeci de ani de la revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan	98
Rugăciune	100
La desvelirea bustului.....	102
Cătră Cuza Vodă (I)	105
Chipul lui Satan	107
O sută de ani de la torturarea și moartea lui Horia și Cloșca	109
Cânciecu lu o fată dă paur.....	111

Eri și Azi	112
Pentru Martirii Neamului, Ion Moța și Vasile Marin	116
„Cătră al Zecelea An”	121
Versuri ocazionale (II)	122
Maramureș	123
Sodoma și Gomora.....	128
Versuri.....	133
Mărturisire	134
Versuri ocazionale (III).....	137
Meditare de Crăciun.....	139
Rugăciune, către Părintele Nicolaie, marele ierarh al Lichiei și Mirei.....	140
La ziua numelui și fruntașului între frunțași Nicolaie Anțilă-Trumii.....	145
Versuri ocazionale (IV).....	147
Cântec Tuturor Ciclovenelor.....	148
Ghiocelul Măgurenelor.....	150

PROSTII

Năcazuri dă prâ la sacie (1)	155
Din înțăliepșunia și cumiņănia lu Moșu Criemienie tobașu (1).....	156
Mnealui Moșu Cremene tobașu	158
La birtu lu Moldovanu	159
Soacra lui Gin Gugu Ploiatu	160
Baba Marta zogoanie cânilie	161
La birtu lu Lăpădat	162
Din cumiņănia și înțăliepșunia lu Moș Criemienie tobașu (2)	163

Moșu Pavel cu nepotu-so Gin ies cu caru cu liemie pă pripor.....	168
Din cumiņănia și înțălepșunia lu Moșu Criemienie tobașu (3).....	170
Fleacuri No. 0.....	175
Din înțălepșunia și cumiņănia lu Moșu Criemienie tobașu (4).....	180
Meditare (II).....	181
La Anul nou (I).....	183
Năcazuri dă pră la sacie (2).....	185
„Hodorosc”op 1937.....	190
Din înțălepșunia și cumiņănia lu Moșu Criemienie tobașu (5).....	192
Ho„do”roscop.....	193
Alarmă.....	195
Cătră un vândraș.....	197
Glume de Anul Nou.....	202
Glume amare de Crăciun.....	207
Din înțălepșunia și cumiņănia lu Moșu Criemienie tobașu (6).....	212
Din colindele lui.....	213
Ce-am văzut în Timișoara în ziua de Anul Nou?.....	214

URGII

Pentru Invalizii Neamului (I).....	221
Pentru Invalizii Neamului (II).....	223
Mizerii.....	224
Când, o, Doamne?.....	225
La Anul nou (II).....	226
Nebunie (II).....	228

Crăciunul pe frontul Italian.....	230
Lacrăme amare.....	231
Dureri.....	232
Orfanii (I).....	233
Orfanii (II).....	236
Doi pomi de Crăciun.....	238
...Și pe pământ pace!.....	241
Copil din flori.....	243
Versuri pentru cei bogați.....	246
După un an.....	248
Meditări la începutul anului nou.....	250
Lacrămile Moșilor.....	251
În Ajunul Crăciunului (I).....	253
Moș Crăciune, Moș Crăciune!.....	255
Vagabondul.....	260
Meditare în seara de Anul nou (I).....	265
Meditare de Anul Nou.....	267
Meditare în seara de Anul Nou (II).....	272

SERBĂTORI

La Alba Iulia.....	277
Moș Crăciune.....	281
La Crăciun.....	282
La Anul nou (III).....	283
La ziua Regelui Mihai.....	284
La primul Decembrie.....	285
Schiță din ajunul Crăciunului.....	288
Cătră Cuza Vodă (II).....	292

Cătră Anul nou.....	293
La Anul nou (IV).....	295
În Ajunul Crăciunului (II).....	297
La două'ş patru Ianuar	299
La Anul nou (V)	301
La naşterea Mântuitorului.....	303
La Botezul Domnului.....	306
La 24 Ianuarie	308
Gratulare de Anul Nou	310
Clopotele Ardealului.....	315
Versuri de Anul Nou	320
Botezul Domnului Isus Cristos.....	322

ZILE DE IARNĂ

Zile de Iarnă	329
Moşul de neauă.....	330
Ciocârlia.....	332
Peisagiu de Iarnă.....	334
Aşteptând trenul... ..	335
Poveste de Crăciun	336
Peisaj de Iarnă	341
Icoană de Iarnă grea	343
Contraste	348
Schiţă de iarnă.....	350
Prăpăd şi serăcie	351
Crăciunul la munte.....	353
Zi de Iarnă	358

Trăia pe vremuri un Român

Trăia pe vremuri un Român
Bărbat din cale-afară
Ce se trudea din răsputeri
Din zori și până 'nseară.

Și ajutat fiind de ai săi
De prunci și de soție
Sporea pe zi mereu mereu
Modesta lui moșie.

Așa, că 'n niște ani muncind
Cu multă încordare
Ajuns'a ca să fie 'n sat
Un om cu bună stare.

Ba mai târziu ci c'au ajuns
De pomină 'n tot satul
Avea averi, să nu vă mint
Ca Darie 'mpăratul!

Cirezi de boi, de cai, de oi
Și căși cu două rânduri
Și saci cu bani, că sau fost pus
Toată lumea pe gânduri.

Și a muncit Românul nost
Pân l'adânci bătrânețe
Dând ajutorul tuturor
Și sfaturi și povețe.

Neîncetat, neconținut
Să lucre, să muncească
Părinți, biserică, preoți
S'asculte, să cinstească.

Și obiceiuri strămoșești
La morți, și nunți, boteze
Să nu le nșchimbe nici decum
Ci să le venereze

Și pentru țeară și 'Mpărat
Și limbă strămoșească
Să sară toți și d'o lipsi
Chear veața s'o jertfească

Că num' astfel, ținând la legi
Ș'uniți umăr, la umăr
Trăi-vor ca *Popor și Neam*
Veacuri fără de număr.

Vasiova, 18 Decemvrie 1918

Banii

Banii ășcia! Doamne sfinte, din argint sau din hârtie
Sau din aur ori aramă, sau din fontă cenușie
Dar destul că banii ășcia, ce poartă un falnic nume
Și fără de cari nu merge, absolut nimic în lume.

Cine a găcit să-i facă: cine-a fost inventatorul?
Fostai Tu!, de care toate, spun: că li-ieșci Creatorul
Ori ca fost vreun bancher antic, cu fața roșie ca macul
Ori că uf! m-apucă groaza, nu i-o fi inventat chiar dracul.

Pentru că nebuna-m devlă, cu a ei minte mărginită
Nui în stare să priceapă, astă groaznică ispită
Ce o are banu-n lume, pentru omul ori și care
Fie prost, fie cu carte, fie mic sau fie mare.

Cu un ban dăi de aramă, ști de o valoare sacă
Păciuești pe copilașul, ce răgește ca o vacă
Și cu doi la fel faci pace, între alții doi ce se ceartă
Iar cu trei! Marcu c-o peatră, îți dă o fereastră spartă.

Ce să spun apoi de sute, și de mii și miișoare
Pentru care își vând *cinstea*, mândre fete și fecioare
Și neveste măritate, părăsesc, bărbați și case
Numai ca să-și poată face: ghete, haine de mătase.

Pentru bani, o lume-ntreagă, ți-se-nchină și te-aclamă
Și poți fi lovit cu leuca, pari nainte-i, om de seamă
Și poți fi celebritate, de n-ai bani de n-ai parale
Toți te calcă în picioare, și te-mping mereu la vale.

Pentru bani se-ncep războaie, și s-omoară omenire
Curge sânge zi și noapte, se fac orgii peste fire
Și tot pentru bani înceată, ăste măceluri cumplite
Se trădează, se încheie, păci umile, necinstite.

Pentru bani cutare popă, vinde crucea și altarul
Și tot pentru banii te-mpușcă, ziua-n stradă, N. tâlharul
Ca apoi, el N. tâlharul, dând vreo zece miișoare
Unge osia și scapă, chiar de sub spânzurătoare.

Pentru bani capeți de toate; vază, cinste, mamă, tată
Numai ceva nu se poate, *conștiință sfântă, curată*
Ei! dar lasă cu conștiința, că n-aduce vreo dobândă
Bani! să ai, și ai de toate, rezultat bun și izbândă.

Că doar și proverbul spune: unde-s banii, dar ști cu sacul
Acolo merg toate strună, dar vezi, acolo-i și dracul
Iară unde lipsesc banii, numai poți lega-n tei, doauă
Ș-acolo draci dăi cu coarne, cică-s nouăzeci și nouă.

(Va urma)

Vasiova, 28 Ian. 1919

Banii

- Fine -

Crime rele, nedreptate, cum vedeți mă rog, tot natul
Hoărât că banii 'n lume, sunt făcuți de necuratul
Căci altcum n'ar pune omul, opintiri așa aprige
Chear și veața ș'o jertfește, numai, numai să-i câștige.

Hei dar dacă'ntorcem foaia, și privim cealaltă față
Altcum stă traba cu banii, banii dau suflet, viață
Te rădică dela moarte, îți dau spor și fericire
Vrând nevrând trăbă să spunem, banii sunt o mântuire.

Banii îți dau de mâncare, și îți pun haine pe spate
Banii rădică biserici, case, vile și palate
Și tot banii, mai înalță, mari asile și spitale
Unde'ș duc restul vieții, babe, moși gârbovi de șale.

Banii fac școli și liceie, d'unde pornește lumină
Banii 'nseninează fața, care plânge și suspină
Și tot banii 'ntoată vremea, sunt limanul de scăpare
Că la ori ce rău în lume, aduc pace ș'alinare.

Și că crezi, făr doar și poate, cum că banul se derivă
Dela Tatăl Creatorul, din cerească Lui arhivă
Pentru că a face *totul*, numai banul singur poate
Numai el este viața, pentru toți și pentru toate.

Ă! dar vezi, ce nu'nțeleg eu, d'acă face-atâta bine
Că îl crezi că se derivă, chear din sferile divine
Atunci facă dar tot bine, și tot sfânt să ne rămâie
Nu s'aducă 'n lume groază, sânge, moarte și urgie.

Că deacă înalț'o școală, nalță ș'o spânzurătoare
D'acă dincoaci face bine, dincolo surpă ș'omoare
Deacă nalță ici biserici, și spitale și asile
Păi în schimb răpește cinstea, multor femei și copile.

Ști că îm prosteșce mintea, continua balansare
Dincoaci răsuri, veselie, dincolo lacrimi amare
Dincoaci soare și lumină, dincolo întunecime
Dincoaci pace 'ndestulare, dincolo atâtea crime.

Multe nopți m'am spart eu capul și mintea m'am frământato
Ca săi aflu răzlogirea, dară zău că n'am aflat
Și nu știu de care parte să-l clasez să-i dau țaignisul
Cu ai buni, cu ai de cinste, ori cu hăi de calc zapisul.

Ba acuma măi la urmă, am cetit că și medicii
Spun că banii aduc boale, înlesnesc drumul oficii
Și de cât boale și rele, ori că să vi-i fure hoții
Oameni buni!! veniți cu banii, și mii dați mie cu toții.

Vasiova, 28 Ianuarie 1919

Meditare (I)

Unde-s iernile din vremea
Când eram copil!?
Ce țineau de prin Noiembrie
Până în April

Nu ca azi!, că nici pământul
Nu e mai albit
Ninge-acum și p'ăst'o clipă
Toată s'a topit.

Unde-s anii plini de mană
Și bogați în rod
Că belșugul după holde
Nu 'ncăpea în pod.

Unde-i dragostea din lume
Ce era odat'
Între oameni de-arându-l
Serac și bogat

Nu-i mai neauă, nu-i mai roadă...
...Dragoste 'ntre noi
Ne trăim cu toții în lume
Veacul de apoi.

Vasiova, 20 Febr. 1919

Cătră cei bogați, pentru cei săraci

Voi, bogați! căroră soartea v'a dat bani și v'a dat pâne
Și nu duceți nici o lipsă, nici grija zilei de mâne
Și nu știți ce este frigul, nici gerul peste măsură,
Căci averea vă permite s'aveți haine și căldură.

Cătră Voi - cu o rugare măndrept eu, slugă plecată,
La această zi de praznic, sfântă și de toți lăudată,
Și rog Ceriul să v'ndemne, să'mpliniți cu prisosință
Rostul rugăciunii mele, ce-l aștern cu umilință.

Știți că beata sărăcime, ori cât lucră, nu-i în stare
Ca să-și cumpere și haine, că d'abea își ia mâncare.
Ș'apoi Vara, ba și Toamna, lipsa lor nu se simțește -
Vai! dar când începe Iarna, suferă și pătimizește.

Din belșugul casei voastre, haine vechi, haine uzate,
Da-ți-le, fără zăbavă, sărăcimii'nfrigurate
Sfărmături și coji de pâne, hămeșișilor de foame,
Da-ți-le!! șo să le pară căs din cer trimise poame.

Da-ți-le întotdeauna, dar „ca Astăzi” mai cu seamă,
Când cu mulți secoli în urmă prunc născu Vergura Mamă,
Sus în Bethlemul Iudeii, omenirea șo salveze...
Faceți gură serăcimei, să vă binecuvânteze.

Vasiova, 24 Decemvrie 1920

Răstignirea

...Pe muntele Golgota, între tâlhari pe Cruce
În Vinerea aceia, a fost El răstignit
De lumea furioasă, ce sta ca să-l apuce
De noi a fost atunci, amar batjocurit:

Tu! care spunea nouă, că poți chear în trei zile
Să surpi un templu mare, și iar să-l faci la loc
Coboară de pe Cruce, svârle dureri umile
Și arde-ne pe toții, cu trăsnete de foc!

Iar unul dintre paznici, crezând c'or ce ocară
Nu va putea să-l facă, să sufere 'ndeajuns
Făcând trei pași 'nainte, întocmai ca o feară
Cu sulita în coaste, amarnic l-a împuns...

Și când murea pe Cruce, El cel fără de moarte
Să scape omenirea, de negrul ei păcat
Atâta nedreptate, nevrând să mai supoarte
S'a negurat, pământul, și s'a cutremurat!

Ș'atuncea toată lumea, sutașul și ostașii
Văzând cum se negură, întregul orizont
Strigau cuprinși de groază – slăbindu-le – amar pașii –
De ce'l dăduși la moarte, Pilatul din Pont!?

Vasiova, 2 Februarie 1921

Meditare la Nașterea Domnului

Două mii de ani trecut-au de când Tu, prea îndurate,
Vrând să mântui astă lume de a ei negre păcate,
Pogorātu-te-ai din ceriuri, și te-a născut prunc, Maria,
Sus, în Bethlehmul Iudeiii, precum spunea prorocia.

Crescând apoi, învățat-ai să fim buni și blânzi la fire,
Să trăim unii cu alții tot în pace și iubire,
Căci trăind astfel cu toții, și muncind cu grea sudoare,
Dobândi-vom paradisul, în viața viitoare.

Ba din contră, deacă lumea va urma a ei pornire,
Pedepsi-se-va amarnic la a doua Tă venire,
Că nu vei mai veni-atuncea ca și blând învățătorul,
Ci îi fi atuncea, Doamne, nemilos judecătorul...

Doauă mi de ani trecut-au de când Tu ai fost aice,
Și'n loc lumea să se'ndrepte, prins-au mai rău să se strice.
Nu'i mai cinste, nici iubire, nici dreptate, omenie,
Oamenii, turbați cu toții, unii p'alții se sfășie.

Pismă, ură, răutate, e'n sufletul tuturorora,
Sunt mai răi oamenii-acuma ca'n Sodoma și Gomora.
Trec cu toți peste cadavre când e vorba d'ajuns scopul.
Și mă mir că ai răbdare, și nu trimiți iar potopul.

Vasiova, 25 Decemvrie 1923

Cătră un bal mascat

Pentru D-zeu din ceriuri!
Dar de ce mai dați și leii
Pe figuri pe măști de alea
Să vă faceți cumu 's zmeii?

Ba să v'arătați mai „dihai”
Și cu fețe cât mai șoade
Chear și coarne 'n cap vă puneți
Și 'ndărăpt vă puneți coade.

O! bărbați fără de minte
Dar nu vi-e de-ajuns voaună
Că de mult purtați la coarne
Deci ajungă-vă cu doaună.

Și voi tunselor cucoane
Ce purtați rochii scurtate
Și-aș mai spune, dar mi-e frică
Că primesc vreun pumn în spate

Ba de spun mai multe celea
Te miri ce se poate naște
Deci s'o scurt: Numai dați banii
Că vis măști, și fără maște.

Vasiova, 15 Februlare 1923